

ประจำเดือนผิดปกติ

บทความโดย

พญ.ทวิวัน พันธศรี

ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

“ประจำเดือนผิดปกติ”

บทความโดย พญ.กวีวัน พันศรี
ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา
ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

ประจำเดือน หรือ ระบุ หรือที่รู้จักกันทั่วไปในคำที่เรียกทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ และละตินว่า **เมนส์** คือ เลือดและเนื้อเยื่อที่ออกจากช่องคลอดทุก 24-35 วัน นานประมาณ 3-6 วัน ซึ่งการสังเกตประจำเดือนนี้แหละ สามารถบอกถึงสุขภาพโดยรวมของคุณได้คร่าวๆ

หญิงที่มีประจำเดือนปริมาณมาก อาจเกิดจากความผิดปกติทางฮอร์โมน การแข็งตัวของเลือดผิดปกติ หรืออาจมีเนื้องอกในโพรงมดลูก

หญิงที่มีประจำเดือนปริมาณน้อย อาจเกิดจากฮอร์โมนที่ผิดปกติ แต่ในผู้ป่วยที่เกิดอาการนี้หลังการติดเชื้อ หรือเคยได้รับการชูดมดลูก อาจเป็นเพราะมีพังผืดในโพรงมดลูก

หญิงที่มีประจำเดือนกะปริดกะปรอย หากเป็นในช่วง 2 สัปดาห์หลังมีประจำเดือน และมีเลือดออกไม่มาก อยู่ 2-3 วัน อาจเป็นเลือดจากฮอร์โมนปกติที่เปลี่ยนแปลงหลังไข่ตก แต่หากมีเลือดออกอยู่หลายวัน อาจเกิดจากความผิดปกติทางฮอร์โมน มีติ่งเนื้อในโพรงมดลูก ติ่งเนื้อที่ปากมดลูก มดลูกอักเสบ หรือ มะเร็ง

หญิงที่มีประจำเดือนเว้นช่วงห่าง คือมีรอบประจำเดือนห่างกันมากกว่า 35 วัน และในผู้ป่วยบางรายอาจมีเลือดประจำเดือนออกมากเป็นบางเดือนสลับกับเลือดออกกะปริดกะปรอย เหล่านี้อาจเกิดจากภาวะเครียด หรือฮอร์โมนที่ผิดปกติ ซึ่งผลกระทบต่อสุขภาพ ขึ้นอยู่กับชนิดของฮอร์โมนที่ผิดปกติ เช่น หากเกิดจากภาวะไข่ไม่ตกเรื้อรัง จะทำให้มีขนาด ไขมัน มีบุตรยาก และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งเยื่อโพรงมดลูก หลอดเลือดหัวใจ ระดับน้ำตาลและไขมันในเลือดสูง ผู้ป่วยจึงควรรักษาเหตุและรักษา พร้อมทั้งตรวจติดตามโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว หากรับประทานยาคุมกำเนิด หรือ ฉีดยาคุมกำเนิด บางคนอาจมีเลือดออกกะปริดกะปรอยได้อันเป็นผลข้างเคียงจากยา แต่หากไม่ได้คุมกำเนิดแล้วมีเลือดออกผิดปกติ อาจมีสาเหตุจากการตั้งครรภ์ที่ผิดปกติได้ จึงควรรมาพบแพทย์โดยเร็ว

การเริ่มต้นตรวจสุขภาพด้วยตัวคุณเอง คือการสังเกตลักษณะประจำเดือนและหากพบว่ามีประจำเดือนผิดปกติ หรือมีเลือดออกกะปริดกะปรอยอยู่นานหลายวัน ก็ควรปรึกษาสูติ-นรีแพทย์ เพื่อการค้นหา ป้องกัน และรักษาโรคแต่เนิ่น ๆ โดยผู้ป่วยควรจดบันทึกลักษณะประจำเดือน จำนวนวัน และระยะห่างของประจำเดือนเพื่อให้แพทย์ได้ข้อมูลสำหรับการวินิจฉัยโรคมากที่สุด แต่ สำหรับสาว ๆ ที่คิดว่ามารมาพบสูติ-นรีแพทย์ หมายถึงการตรวจภายในด้วยนั้น ขอยืนยันว่า ไม่จำเป็นต้องตรวจในผู้ป่วยทุกรายนะค่ะ ดังนั้นสาว ๆ สามารถมาขอคำปรึกษาได้เลยค่ะ